

STRATEGIE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE ČR 2021+ A JEJÍ NAVRŽENÉ PRINCIPY IMPLEMENTACE

Zdeněk Opravil

Článek navazuje na předešlé části o procesu tvorby Strategie regionálního rozvoje ČR po roce 2021. Seznamuje čtenáře o základních principech implementace, která je nezbytnou součástí pro řízení a následné hodnocení naplňování cílů strategie. V článku je také nastíněna otázka zdrojů financování včetně představení možných cest, jak naplňovat jednotlivé cíle.

Jednou z nezbytných součástí tvorby Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále „SRR“) je jeho implementační část, která definuje základní parametry řízení SRR. Implementační část dokumentu je postavena na deseti základních principech. Podoba struktury implementační části vychází z aktualizované verze Metodiky přípravy veřejných strategií.¹⁾

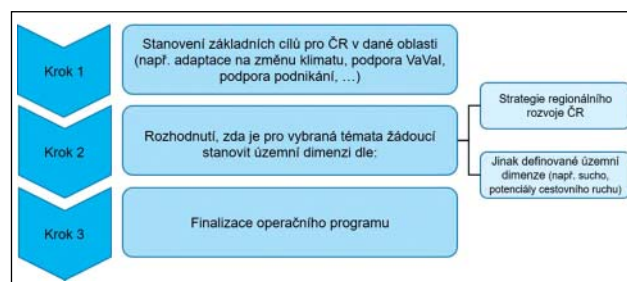
Jedním z klíčových předpokladů implementace SRR je její **respektování ze strany ministerských resortů**. Podle zákona o podpoře regionálního rozvoje SRR určuje zaměření a cíle regionálního rozvoje a vymezuje úkoly ostatních dotčených ústředních správních úřadů k zabezpečení realizace stanovených priorit a cílů. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (dále „MMR“) sleduje a vyhodnocuje činnosti správních úřadů, ale i krajů a obcí při podpoře regionálního rozvoje, a doporučuje ve vztahu k jejich působnostem opatření na realizaci cílů obsažených v SRR. Od jednotlivých ministerstev se po schválení dokumentu vládou ČR očekává reflektování SRR při přípravě resortních strategických dokumentů i při nastavení operačních programů a národních dotačních titulů. S respektováním, plněním cílů SRR a budoucích akčních plánů se počítá prostřednictvím partnerského přístupu, jenž by měl zaručit, že na jednotlivých cílech bude dosaženo shody.

Další důležitou podmínkou pro úspěšnou implementaci je **zajištění implementačního týmu a jejího pevného realizačního rámce**. Výkonnou složkou pro realizaci a koordinaci SRR v rámci tvorby a implementace Akčních plánů, včetně komunikace s pracovními skupinami, je Odbor regionální politiky MMR v čele s ředitelem odboru.

Dalším důležitým principem pro implementaci SRR je **partnerský přístup**. Partnerský přístup byl již uplatněn v průběhu více než dvouletého procesu tvorby SRR. Přístup je založen na zapojení širokého spektra významných aktérů na poli regionálního rozvoje, jakými jsou např. ministerské resorty, kraje, zástupci obcí a měst, případně územní a sociální partneři. Pro účely naplňování partnerského přístupu bylo vytvořeno spektrum pracovních skupin a stálých konferencí, které se budou podílet na realizaci cílů SRR v podobě návazných akčních plánů SRR.

Součástí implementace SRR, a zároveň dalším klíčovým principem, **jsou i integrovaná řešení**. Prostřednictvím integrovaného přístupu si MMR slibuje koncentraci podpory a finančních prostředků do daného území, koordinaci aktivit z různých úrovní veřejné správy včetně zajištění jejich synergie. Pro implementaci SRR se počítá s využitím stávajících nástrojů Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), Integrovaných teritoriálních investic (ITI) a Strategického rámce hospodářské restrukturalizace (Re:Start). V jednání je i využití nástroje Regionálních akčních plánů pro jednotlivé kraje.

Jedním z klíčových principů implementace SRR je **územní dimenze**. Jedná se o průřezový nástroj, který je postaven na potřebách a specifikách jednotlivých typů území. Specifika území by se následně měla promítnout do podoby např. národních či evropských dotačních titulů. Základní principy územní dimenze v novém programovém období budou zakotveny v obdobném dokumentu, jako byl Národní dokument k územní dimenzi v programovém období 2014–2020. Proces zakomponování územní dimenze do jednotlivých programů, politik či strategií je zobrazen na obrázku.

Zdroj: Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Proces ukotvení územní dimenze ve strategiích, politikách nebo programech.

Základní podoba územní dimenze, která je definovaná v SRR, se odráží v definování pěti územních cílů. V určité míře zobecnění můžeme územní dimenzi rozdělit na městskou, venkovskou a specifickou (jinou). *Městská dimenze* (městský prostor) se prolíná všemi pěti typy území SRR. Základní principy rozvoje měst, které se odrážejí v SRR, vycházejí z aktualizovaného dokumentu MMR *Zásady urbánní politiky*.²⁾ *Venkovská dimenze* (venkovský prostor) je velmi různorodou katego-

1) Aktualizovaná verze ze dne 28. 1. 2019 je dostupná na <https://www.mmr.cz/cs/Microsites/PORTAL-STRATEGICKE-PRACE-V-CESKE-REPUBLICE/Nastroje-a-metodicka-podpora/Vystupy-projektu>.

rií území se svými specifickými problémy a potřebami. Jiné potřeby má venkovský prostor v zázemí velkých měst nebo na hranicích dvou krajů (tzv. vnitřní periferie). Heterogenita venkova a jejich základních cílů rozvoje jsou definovány v připravovaném dokumentu **Koncepce rozvoje venkova**. Zároveň existují témata regionálního rozvoje, která není vhodné členit podle podoby územní dimenze v SRR, a která má svou jinou (specifickou) podobu projevu. Příkladem může být oblast životního prostředí, např. oblast sucha, větrné a vodní eroze, jakosti vod nebo cestovní ruch a potenciál území.

Dalším z principů implementace je **synergie**. Tento princip spočívá v tom, že cíle nastavené v SRR jsou v souladu s cíli resortních strategií a podrobněji rozpracovávají některé cíle stanovené v Strategickém rámci Česko 2030. Sektorové strategie jsou stěžejní pro řešení tématu jako celku, cílem SRR je vstupovat prostřednictvím územní dimenze do jednotlivých témat. Při přípravě akčních plánů chceme v maximální míře využít aktuálně platných či připravovaných strategických dokumentů (např. Aktualizace Státní politiky životního prostředí) vč. výstupů z pracovních skupin, které byly vytvořeny pro jiné účely. Od strategií rozvoje krajů očekáváme stručný převodník ve smyslu, jakým způsobem krajské strategie naplňují základní cíle SRR.

Pro vyhodnocení naplňování SRR je nutné stanovit, aby cíle, typová opatření a aktivity byly **měřitelné** prostřednictvím dat. Pro tyto účely je stanovena sada indikátorů. Hlavní dokument SRR, který bude vláda ČR schvalovat, obsahuje klíčové indikátory zaměřené na měření globálních cílů. V průběhu přípravy akčního plánu bude vedena debata o volbě indikátorů pro monitoring specifických cílů, typových opatření a aktivit.

Mezi poslední zásady pro implementaci SRR patří **finanční zásady**, které spočívají v přiřazení finančních zdrojů k realizaci dané aktivity. Hledání finančních zdrojů je jednou z aktivit při přípravě akčních plánů. S implementací se pojí také řada **rizik**, zejména organizačních a finančních, na kterých budeme s partnery v procesu implementace SRR průběžně pracovat a také pravidelně **informovat** o stavu procesu implementace SRR.

Zdroje financování spojené s implementací SRR lze rozdělit do dvou kategorií. Jedná se o potenciální zdroje realizace cílů SRR a zdroje financování implementační struktury (na ná-

rodní a krajské úrovni). MMR předpokládá, že významným finančním zdrojem pro realizaci SRR budou i nadále fondy EU. Dalšími zdroji budou **národní a krajské dotační tituly**. U projektů se také počítá se spolufinancováním ze strany budoucích žadatelů/příjemců.

V rámci fondů EU by SRR měla být naplňována prostřednictvím zahrnutím územní dimenze do operačních programů, samostatnou výzvou Řídicích orgánů pro určitý typ území, bonifikací projektů v určitém typu území, vyčleněním finanční alokace pro nástroje ITI, CLLD, případně stanovením podílu pro typy území v rámci připravovaného Regionálního akčního plánu.

U národních dotačních titulů chceme, aby cíle SRR byly naplňovány stejnými nástroji jako fondy EU. Těmi jsou samostatná výzva pro určitý typ území nebo bonifikace projektů. Jednou z možností pro jednání je také, aby ministerské resorty nastavily u svých dotačních titulů vyšší míru spolufinancování pro určitý typ území. U krajských dotačních titulů chceme pracovat s nástroji, kterými jsou např. kofinancování projektů ze strany státu v krajských výzvách, nebo vyhlášení společných výzev státu a kraje.

Hlavním implementačním dokumentem SRR budou akční plány. Příprava akčních plánů je v gesci MMR a bude probíhat na bázi partnerského přístupu. **Akční plány SRR** budou pokrývat pět ze šesti strategických cílů (Metropolitní území, Aglomerace, Regionální centra a jejich venkovské zázemí, Hospodářsky a sociálně ohrožená území a Veřejná správa v regionálním rozvoji). První akční plán bude vytvářen pro období 2021–2022. Pro území strukturálně postižených krajů jsou zpracovány **Souhrnné akční plány Strategie restrukuralizace**. Oba dokumenty budou předkládány vládě v obdobném termínu. Akční plán SRR bude implementací Koncepce rozvoje venkova a zároveň bude dávat směr pro věcnou náplň integrovaných strategií.

Finální podobu dokumentu chce MMR předložit vládě ČR do konce září 2019.

*Mgr. Zdeněk Opravil, Ph.D.
Odbor regionální politiky
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

Strategy of Regional Development of the Czech Republic 2021+ and principles of implementation proposed, by Zdeněk Opravil

This article follows our previous reports on the process of creating the Strategy of Regional Development of the Czech Republic for the period after 2021. Introducing readers to basic principles of implementation that are important for prospective management and evaluation of the Strategy's objectives, the article describes the resources of financing and possible ways to achieve specific goals.

2) [https://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Regionalni-rozvoj/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Zasady-urbanni-politiky-\(1\)](https://mmr.cz/cs/Ministerstvo/Regionalni-rozvoj/Regionalni-politika/Koncepce-Strategie/Zasady-urbanni-politiky-(1))